

KIRKKO & KOTI

28.5.2025 / 5 / kirkkojakoti.fi

Kesäkuun
tapahtumat
liitteessä!

Jane Niskanen on juurtunut Suomeen

sivu 12

Martti Ahti-
saaren perintöä
vaalitaan

sivu 4

Hiljaisuutta
voi viljellä
monin tavoin

sivu 6–7

Rytkyn
talkooleirillä
viihdyttiin

sivu 8

PÄÄKIRJOITUS

Minna Siikaniva
päätoimittaja ja viestintäpäällikkö
minna.siikaniva@evl.fi

Merkki tulevasta

TULEVAISUUS ON USEIN yllättävä. Siksi tarvitsemme kykyä avartaa ajatuksiamme siitä, mitä kaikkea tulevaisuudessa voi olla.

HEIKKO SIGNAALI on ensioire muutoksesta tai merkki nousevasta asiasta, joka saattaa olla tulevaisuudessa merkittävä. Se saattaa tuntua usein oudolta tai naurettavalta.

SITRAN (Suomen itsenäisyyden juhlarahasto) äskettäin julkaisema JOS*-aikakauslehti vie lukijan tulevaisuuteen, jossa joukosta heikkoja signaaleja on tullut arkipäivää. Kuvitteellisen lehden tarkoituksena on herättää tulevaisuuskeskustelua.

JOS*-LEHDESSÄ POHDITAAN muun muassa, mitä jos ajatuksemme eivät ole enää yksityisiä? Mitä jos kännykät kielletään julkisilla paikoilla? Mitä jos vanhukset alkavat tehdä rikoksia päästäkseen hoivan ja yhteisön äärelle vankilaan?

HEIKKOJA SIGNAALEJA etsiessä kannattaa seurata laajasti erilaisia medioita ja sosiaalisen median kanavia – mistä puhutaan juuri nyt? Heikot signaalit voivat olla konkreettisia asioita, mutta ne voivat olla myös uusia arvoja, mielipiteitä tai ideoita.

SITRA ANTAA hyviä käytännön vinkkejä heikkojen signaalien löytämiseen: Hanki lehti, jota et normaalisti lue. Seuraa radiokanavaa, jota et tavallisesti kuuntele. Kohdtaa ihmisiä, joiden kanssa et yleensä ole tekemisissä.

KULTTUURISIA EROJA on myös paljon. Tutkimusten mukaan Japanissa ennakkoinnin asiantuntijat ovat tunnistaneet heikoksi signaaliksi sen, että ihmiset haluavat saunan jälkeen käydä uimassa kylmässä vedessä. Suomessa tuskin kukaan pitäisi tätä harrastusta heikona signaalina.

MITÄ HEIKKOJA SIGNAALEJA sinä näet seurakuntien tulevaisuudessa? ●

AJANKOHTAISTA AJASSA

Ääni luonnolle, ääni huomisolle

Maailman ympäristöpäivä 5.6. tarjoaa ikkunan keskusteluun ympäristön merkityksestä ja tarpeesta suojella luontoa. On välttämätöntä säilyttää ympäristöme elinkelpoisena ja lajistoltaan moninaisena, jotta nykyiset ja tulevat sukupolvet voivat siitä nauttia. Kannustamme jokaista vaalimaan ympäristöä ja tutkimaan omia luontoon liittyviä asenteitaan ja toimintatapojaan.

Kummius on pieniä tekoja

Kummius on pieniä tekoja, joilla voi olla suuria vaikutuksia. Kummin ja kummilapsen suhde on ainutlaatuinen: tuki, turva, ystävyys tai elämän mittainen side. Kummipäivänä 1.6. juhlitaan kummeja ja kummilapsia! Kummipäivä on Lasten ja nuorten keskuksen ja Suomen evlut. kirkon yhteinen kampanja, joka korostaa kummiuden merkitystä.

kumminkaa.fi

Hyvää synttäriä, kirkko!

Helluntai on kristillisen kirkon syntymäpäivä. Helluntaina muistellaan Pyhän Hengen vuodattamista apostolien päälle. Helluntaita vietetään seitsemän viikkoa pääsiäisestä, tänä vuonna 8.6. Helluntain raamatuntekstit puhuvat Pyhästä Hengestä, joka on lähetetty meille puolustajaksi, auttajaksi ja lohduttajaksi.

kirkkovuosikalenteri.fi

YKSI HETKI KIRKOSSA

Tämä porukka soi kovaa ja kirkkaasti! Siilinjärven seurakunnan lapsikuoro ja nuorten kuoro harjoittelivat innolla yhteisesitystään kevään kuorokonserttiin Siilinjärven kirkossa. Kuva: Merja Tapio

LAINATTUA

”On helppo kertoa asioista negatiivisesti. Meillä olisi joka päivä hyviä uutisia esille nostettavaksi, mutta mediat kertovat mieluummin kaikesta muusta.

Sosiaali- ja terveyspolitiikan professori Juho Saari, Sana 8/2025

”Arkinen vaikuttaminen on radikaalia, se on itse asiassa sitä suurinta vaikuttamista. Sillä antaa esimerkin tuleville sukupolville, että pienilläkin asioilla on merkitystä.”

Marttaliiton pääsihteeri, pastori Marianne Heikkilä, Kirkonseutu 5/2025

LYHYESTI

VUONNA 2024 Yhteisvastuueräys tuotti kaikkiaan 2,5 miljoonaa euroa yksinäisyyttä kokevien ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten parissa tehtävään työhön. Lahjoitusvarat ohjattiin HelsinkiMission School to Belong -ohjelmaan ja nuorten kriisipisteelle, evankelis-luterilaisille seurakunnille nuorten yksinäisyyden ehkäisemiseen sekä humanitaarisena apuna maailman kriisikohteisiin Kirkon Ulkomaanavun kautta.

KIRKOLLISKOKOUS valitsi Kirkkohallituksen uudeksi kansliapäälliköksi kirkkoherra **Niilo Pesosen**. Pesonen on työskennellyt Tuiran seurakunnan kirkkoherrana vuodesta 2014 alkaen. Hän aloittaa kansliapäällikön virassa 1.9.

21

Kuopion Hääyössä 2. toukokuuta vihittiin 21 paria.

Viime vuonna eniten kirkollis-verovaroja käytettiin lapsi- ja nuorisotyöhön.

TIESITKÖ?

- Opetus- ja kulttuuri-ministeriö myöntää kirkolle vuosittain rahoitusta hautaustoimeen, väestökirjanpitoon sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitoon liittyviin laissa säädettyihin tehtäviin.
- Kirkon valtionrahoitusta leikattiin tuntuvasti viime vuonna.
- Kirkollisverotuloja ei ole tarkoitettu käytettäväksi hautaustoimeen, vaan hautaustoimen kustannukset on tarkoitettu katettaviksi seurakuntien saamalla valtionrahoituksella ja tehtävistä perittävillä maksutuotoilla. Lue lisää sivulta 5.
- Kirkon tilastot osoitteessa kirkontilastot.fi.

Jäsenetuja ja yhteistä hyvää

Viime vuonna verottaja keräsi yli miljardi euroa kirkollisveroa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon jäseniltä. Mihin kirkko käyttää verovaroja?

Kirkon viestintä teksti
Tuija Hyttinen kuva

Tunnetko lapsia tai nuoria, jotka käyvät kirkon kerhoissa tai leireillä? Kuulitko seurakunnan auttaneen umpikujaan ajautunutta ihmistä? Kohtasitko papin sairaalassa?

Näitä rahoitetaan kirkollisverorahoilla. Kirkollisverolla rahoitetaan kristillistä kasvatasta ja hyvinvoinnin tukea, diakoniaa, sielunhoitoa, jumalanpalveluksia, kasteita, avioliittoon vihkimisiä, haetaan siunaamisia, musiikki-toimintaa sekä lähetystyötä, kansainvälistä diakoniaa ja muita kristilliseen sanomaan perustuvia palvelutehtäviä.

Kirkollisvero vaihtelee yhden ja toisen kahden prosentin välillä. Verovaroista kertyy merkittävä potti, jolla kirkko turvaa suomalaista hyvinvointiyhteiskuntaa.

Koko kylä kasvattaa – kirkkokin

Vuonna 2024 eniten kirkollis-verovaroja käytettiin lapsi- ja nuorisotyöhön yli 330 miljoonaa euroa. Tästä kolmannes käytettiin varhaiskasvatukseen, rippikouluihin neljännes, nuorisotyöhön kaksi viidennestä ja muu osa koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan. Työhön sisältyvät mm. kerhot, leirit, retket sekä kouluyhteistyö.

Nuorten kastettujen ja kirkkoon liittyneiden joukko kasvaa vuosittain. Kirkon yhteyteen nuoria innostavat hengellisyys, yhteisöllisyys ja merkityksellinen osallisuus. Vuonna 2024 rippikoulun yhteydessä kirkkoon liittyi yli 1 400 nuorta, viidenneksen enemmän kuin edellisvuonna. Rippikoulun kävi yli 48 000 nuorta, yli 70 prosenttia ikäluokasta.

Sairaiden ja väsyneiden rinnalla

Kirkon diakoniatyöhön käytettiin 124 miljoonaa euroa. Diakoniatyöllä tarkoitetaan vaikeuksissa olevan ihmisen auttamista: henkisen, sosiaalisen, aineellisen tai fyysisen hyvinvoinnin tukemista ihmisen omilla ehdoilla.

Kirkko turvaa hyvinvointiyhteiskuntaa.

Seurakunnissa diakoniatyö on käytännön huolissa kannattelemista: keskustelua, ruoka-apua tai neuvoja talousasioissa, joskus

myös pienimuotoista rahallista tukea akuutissa hätätilanteissa. Diakoniatyön tärkeä tehtävä on myös tuoda ihmisiä toistensa pariin ja vahvistaa osallistumisen mahdollisuuksia erityisesti kaikkein heikoimmassa elämäntilanteissa oleville.

Kirkon työntekijät tarjoavat keskustelua ja sielunhoitoa elämän eri tilanteissa. Perheneuvontaan käytettiin noin 13 miljoonaa ja sairaalasielunhoitoon noin 10 miljoonaa euroa. Perheneuvonnassa apu kohdistuu parisuhteeseen, sairaaloissa papit tukevat potilaita ja heidän läheisiään sekä antavat työnohjausta hoitotyöntekijöille.

Pyhää arjessa ja juhlassa

Kirkko on mukana ihmisten arjessa ja juhlassa: ristiäisissä, konfirmaatiossa, avioliittoon vihkimisessä ja hautajaisissa. Vuonna 2024 kirkollisia toimituksia järjestettiin Suomessa lähes 80 000 ja niihin osallistui 2,3 miljoonaa ihmistä.

Sunnuntai ja kristilliset pyhäpäivät rytmittävät vuoden kulkua ja tuovat tauon työn keskelle. Juhlaperinteet rakentavat yhteisöä ja välittävät kulttuuria. Suosituimmat kirkossakäyntipyhät ovat jouluku, pääsiäinen ja pyhäinpäivä.

Tuhansien konserttien kirkko

Tiesitkö, että evankelis-luterilainen kirkko on Suomen suurin yksittäinen ammattimuusikoiden työnantaja? Seurakunnissa työskentelee noin 900 korkeakoulutettua musiikin ammattilaista, kantoria. Lisäksi kirkko tarjoaa esiintymistilaisuuksia sadoille freelance-muusikoille ja musiikin harrastajille.

Kirkoissa on vuosittain 15 000 musiikkitalaisuutta, joihin osallistuu noin 1,6 miljoonaa ihmistä. Seurakuntien konsertteihin ja muihin musiikkitalaisuuksiin on usein vapaa pääsy ja tarjontaa löytyy niin vauvoille kuin vaareillekin.

Kirkot ovat suosittuja konserttipaikkoja myös kirkon ulkopuolisille toimijoille. Monilla pienillä paikkakunnilla kirkko on ainoa klassisen musiikin esittämiseen soveltuva tila.

Yhteisöllisyyttä keskellä kylää

Kirkko on suuri kiinteistöomistaja. Kirkon seinien sisällä tarjotaan monipuolista toimintaa, ja seurakunnat panostavat kirkkojen monikäyttöisyyteen. Erityistilanteissa kirkot avaavat ovensa kriisin kohdanneille ja suruaan käsitteleville.

Vuosisatojen ajan kirkko on rakentanut ja vaalinut yhteistä kulttuuriperintöä.

Tähän kirkko saa valtiolta rahoitusta. Se kattaa osan kulttuuriperinnön hoidon kustannuksista, joita viime vuonna oli 23,6 miljoonaa euroa.

Pyhäpäivät tuovat tauon työn keskelle.

Oikeudenmukaisuuden puolesta

Suomen ev.lut. kirkko tekee yhteistyötä muiden maiden kirkkojen kanssa ja tukee lähetystyötä eri puolilla maailmaa. Lähetystyöhön käytetään vuodessa 35 miljoonaa euroa. Kirkon eri yhteistyöjärjestöt, suurimpina Kirkon ulkomaanapu ja Suomen Lähetysseura, saavat rahoitusta myös muilta tahoilta.

Kumppanijärjestöt käyttävät vuosittain yli 80 miljoonaa euroa, jotta mahdollisimman monen ihmisen perustarpeet olisi turvattu. Ruokaturva, puhdas vesi, sanitaatio, luku- ja kirjoitustaito ja ponnistelut rauhan eteen ovat esimerkkejä tästä. ●

Martti Ahtisaaren koulun sovinnon puun juurella Tuula Koivukangas (vas.), Päivi Rimpiläinen ja Jussi Kukkola.

Rauhantekijällä kuulevat korvat

Martti Ahtisaaren rauhantyö jatkuu hänen nimikkokoulunsa arjessa.

Sini-Marja Kuusipalo teksti
Tuija Hyttinen kuva

Pari vuotta sitten, kun Kuopion Saaristokaupunki asuinalueena oli tullut murrosikään, alkoi lasten mukana Martti Ahtisaaren koululle kantautua ääntä ilkeästä ja turvattomuudesta. Koulun henkilökunta heräsi tutki-
maan asiaa ja alkoi ottaa esikuvastaan **Martti Ahtisaaresta** mallia.

”Martilla oli tapana kutsua ihmisiä yhteen: dialogiin, konfliktien sovitte-
luun ja rakentamaan yhteisöä yh-
dessä”, koulun rehtori **Jussi Kukkola** kiteyttää.

Yhteisessä pöydässä

Yhteiseen pöytään kutsuttiin viran-
haltijoita, päättäjiä, järjestöjen, seu-
rakuntien, lähikaupan ja päiväkotien
väkeä ja muita Saaristokaupungin
yhteisön jäseniä.

”Pyrimme ymmärtämään lasten
ja nuorten käyttäytymisen syitä sen
sijaan, että reagoisimme pelkästään
häiriöihin. Tämä lähestymistapa on
tuonut positiivisia tuloksia”, Kukko-
la sanoo.

Lasten ja nuorten tarpeista käsin
etsittiin toimia heidän hyvinvointin-
sa tueksi. Syntyi dialoginen toimin-
tatapa: ensin pysähdytään tarpeisiin,
sitten mietitään mahdollisuuksia ja
lopulta päätetään lyhyen ja pitkän
aikavälin teot.

Eri kohtaamisten aikana on pu-
huttu muun muassa ryhmään kuu-
lumisesta, turvallisuudesta, aikuis-

ten asenteista, tervehtimisestä,
tapahtumista ja pihapuiden säilyt-
tämisestä. Siitä, mitä omaan yhtei-
söön kaivataan ja miten kukin voi
vaikuttaa yhteiseen hyvinvointiin. On
jaettu myös suru, mikä on tiivistänyt
yhdessä olemista.

Rauha rakentuu keskustelussa

Martin koulussa arjen kysymyksiä
ovat dialogin avulla peranneet rehto-
ri Jussi Kukkolan rinnalla apulaisjoh-
taja **Tuula Koivukangas**, erityisopet-
taja **Päivi Rimpiläinen** ja muu
henkilökunta. Dialogilla rakennetaan
arkirauhaa: keskitytään ihmissuhteiden
rakentamiseen, ylläpitämiseen
ja korjaamiseen konfliktien sattues-
sa. Martti Ahtisaaren henki on vai-
kuttanut koulussa sen lähes 15-vuo-
tisen taipaleen ajan.

”Koko yhteisö tarvitaan mukaan ja
osaksi ratkaisuja”, rehtori korostaa.

Monimutkaisessa ja riitaisassa
maailmassa arkirauhan rakentami-
seen tarvitaan keskustelua ja kuun-
telua ja niiden kautta syntyvää ym-
marrystä.

”Dialogi on rauhanteko, joka edel-
leen tuottaa tekoja”, apulaisjohtaja
Koivukangas tiivistää.

Koulussa monia konflikteja sovi-
tellaan ja lapset koulutetaan vertais-
sovittelemaan pieniä erimielisyyksiä.
Sovittelussa lapset oppivat eri näkö-
kulmien ymmärtämistä, toisen kun-
nioittamista ja yhteisten ratkaisujen
löytämistä.

”Sovittelussa lapsi tulee kuulluksi.
Konflikti on mahdollisuus oppia uut-
ta ja kokea arvostusta. Kaikki riidat on
ratkottavissa”, Koivukangas korostaa.

Sovittelun tulokset tehdään nä-
kyviksi liimaamalla lehti sovinnon
puuhun koulun ruokasalissa. Ele tuo
esiin sen, mitä on yhdessä saatu ai-
kaiseksi.

Dialogi tiivistää yhteisöä

Dialogitaitoja voi oppia. Koulussa
sekä lapset että aikuiset harjoittelevat
kuuntelemista, kunnioittamista,
odottamista ja suoraan sydäimestä
puhumista.

”Dialogi on yhdessä ajattelun tai-
toa. Olemme järjestäneet yhteisöllisiä
opiskeluhuoltoryhmiä, joissa käsitel-
lään lasten ja nuorten hyvinvoinnin
asioita ja mukana on alueen toimi-
joita. Martin tapaan kysymme, mitä
pitäisi enemmän ymmärtää ja ketä
tulisi kutsua mukaan”, erityisopettaja
Päivi Rimpiläinen kertoo.

Aikuisten ja lasten yhteisissä kes-
kusteluissa lapset ovat saaneet ker-
toa toiveistaan ja tarpeistaan. Kes-
kustelujen hedelmää ovat syksyn
valotapahtuma ja lasten festivaali,
jotka järjestettiin eri toimijoiden yh-
teistyönä. Yhdessä tekeminen on hit-
sannut yhteisöä toimivammaksi ja li-
sännyt turvallisuuden tunnetta.

Osallisuus A ja O

”Dialogit lisäävät lasten osallisuuden
kokemusta ja antavat heille mahdol-
lisuuden vaikuttaa kouluun ja koko
asuinalueeseen. Olemme oppineet
ymmärtämään lasten ja nuorten tar-
peita ja luomaan heille turvallisem-
paa ympäristöä”, Tuula Koivukangas
sanoo.

Dialogitiimin mukaan osallisuuden
kokemus kouluyhteisössä on hurjan
tärkeä. Kun lapset ja nuoret saavat
äänensä kuuluviin, he kokevat ole-

vansa osa elinpiiriään. Myös sitoutu-
minen kouluyhteisöön vahvistuu.

Dialogi ei kuitenkaan elä tyhjiös-
sä vaan vaatii aktiivista ohjaamista.
Dialogin ohjaajat auttavat pitämään
keskustelut rakentavina, varmistavat,
että kaikki osapuolet tulevat kuul-
luiksi ja kunnioitetuiksi, sekä kiteyttä-
vät keskustelut ja jatkotoimet. Tämä
ei ole helppo tapa toimia, vaan vaatii
sinnikkyyttä ja johdonmukaisuutta.

”Asiat etenevät dialogi kerrallaan”,
Päivi Rimpiläinen vakuuttaa.

Eri kohtaamisissa kylvetään rau-
han siemeniä tulevia päiviä ja vuosia
varten. Kevätjuhlapuheessaan rehto-
ri Jussi puhuu rauhasta ja kaveruu-
desta.

”On kiitollinen mieli, kun saam-
me tehdä yhdessä. Porukka on voi-
mavara.” ●

RAUHANTEKIJÄT

● Kuopion kaupunki, Kuopion
hiippakunta ja Savonia-ammattikorkeakoulu ja Itä-Suomen
yliopisto kumppaneineen kehit-
tävät kokonaisturvallisuuden
osaamiskeskusta palvelemaan
koko Suomea.

● Osa turvallisuutta ja yhteis-
kuntarauhaa on jokaisen yksi-
öllinen kyky rakentaa sopuisaa
yhteiseloja ja käydä aitoa vuoro-
puhelua sekä kantaa vastuuta
yhteisöstä.

● Rakentavaa keskustelukulttuu-
ria ja yhteisöä vahvistava rauhan-
tekijämalli on yksi Kuopio250-juh-
lavuoden toteutuksista.

Parvekeviljely on palkitsevaa

Välttämättä et tarvitse kesämökkiä tai muuta viljelypalstaa päästäksesi nauttimaan omasta marja- tai vihannessadosta. Myös parvekkeella voi kasvattaa monenlaista syötävää.

Heli Haring teksti
iStock kuva

Millaisia hyötykasveja parvekkeelle yleensä hankitaan, Sakkyn puutarhatalouden opettaja Sanna Kivistö?

”Helpoimpia ja yleisimpiä ovat varmasti valmiit yrttiruukut. Myös mansikoita ja amppelitomaatteja kasvatetaan paljon. Jos on tilavampi parveke, voi sinne hyvin laittaa kurkkuakin. Olen kuullut, että jotkut ovat laittaneet sankkoihin tai isoihin ruukkuihin jopa perunaa. Itse asiassa peruna on hyödyllisyyden lisäksi myös yllättävän kaunis kasvi kukintoineen.

Kukkia on parvekkeille istutettu jo iät ja ajat, mutta hyötykasvien kasvattaminen on noussut enemmän suosioon vasta viime vuosien aikana.”

Miksi parvekeviljely kannattaa?

”On hienoa päästä seuraamaan kasvun ihmettä ja maistella kasvukauden aikana omaa satoa. Lasitulla parvekkeella satoa voi saada pitkälle syksyyn saakka.

Viljelyssä tulee onnistumisia, takapakkeja ja yllätyksiä. Kun tarjoaa vierailleen vaikkapa itse kasvatettuja tomaatteja, voi samalla kertoa, millaisia vaiheita viljelyssä on ollut. Kasvatukseen liittyvä tarina on monen mielestä lähes yhtä tärkeä kuin itse lopputuote.

Parvekeviljely on sikälikin palkitsevaa, että siinä näkee oman työnsä jäljen. Ja tarjoaahan se myös lähiruokaa – aivan kirjaimellisesti.”

Mitä pitää huomioida hyötykasveja hankkiessa?

”Kaiken A ja O on tiedostaa, minäkalaiset olosuhteet parvekkeella ovat aamusta iltaan. Jos siellä tu-

lee oleiltua pääasiassa iltaisin, ei välttämättä tiedä, kuinka kuumaksi lämpötila päivisin voi nousta. On hyvä myös miettiä, paljonko on valmis kastelemaan kasveja. Nämä asiat, yhdessä omien mieltymysten kanssa, kannattaa sitten tuoda esille myymälässä. Silloin myyjä pystyy suosittelemaan oikeanlaisia vaihtoehtoja.”

Mitä vinkkejä antaisit viljelmien hoitoon?

”Lasitetulla parvekkeella täytyy muistaa huolehtia tuuletuksesta, etteivät kasvit aivan läkähdy. Mahdollisuuksien mukaan ruukkuja voi välillä siirrellä pois suorasta aurin-gonpaisteesta.

Kannattaa jo alusta lähtien myös seurata esimerkiksi kirjojen ilmaantumista. Alkuvaiheessa ne ovat vielä melko helposti nujerrettavissa vesisuihkulla.” ●

KAMALA LUONTO

LYHYESTI

Kirkollisveroja ei ole tarkoitettu hautaustoimeen

Suomen evankelis-luterilainen kirkko on saanut valtiolta tehtäväksi huolehtia hautaustoimen palveluista. Hautaustoimella tarkoitetaan hautausmaiden ylläpitoa, hautaamiseen liittyviä palveluja, vainajien säilytystä ja krematoriotoimintaa. Palvelut on tarkoitettu kaikille suomalaisille, myös niille, jotka eivät kuulu kirkkoon. Siksi kirkko saa tähän valtion rahoitusta. Hautaustoimen kustannukset on tarkoitettu kattaviksi seurakuntien saamalla valtionrahoituksella ja tehtävistä perittävillä maksutuotoilla.

Kirkon valtionrahoitusta leikattiin tuntuvasti viime vuonna. Valtionrahoitus kattaa hautaustoimen kustannuksista enää vain noin puolet. Tästä syystä monet seurakunnat ovat joutuneet korottamaan hautaustoimen maksuja vuoden 2025 alussa. Valtionrahoituksen leikkausten ja maksutulojen riittämättömyyden vuoksi monet seurakunnat joutuvat käytännössä käyttämään kirkollisverovaraja myös hautaustoimen tehtävien hoitamiseen, vaikka kirkollisverotuloja ei ole lähtökohtaisesti tarkoitettu hautaustoimeen.

Toukokuun kirkolliskokouksessa edustaja-aloite hautaustoimesta luopumisesta raukesi äänestyksen jälkeen. Aloitteessa esitettiin, että kirkolliskokous tekisi valtioneuvostolle aloitteen kirkon järjestämästä hautaustoimesta luopumiseksi.

Piispat vetoavat rauhan puolesta

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon piispat ovat yhdessä vedonneet Gazan välittömän tulitauon ja saarron poistamisen puolesta:

”Pyhällä maalla on erityinen sija kolmen uskontokunnan edustajien – juutalaisten, kristittyjen ja muslimien – sydämessä. Monet kristityt muistavat Israelia ja kantavat sitä rukouksissaan, erityisesti vaikeina aikoina. Hamasin hyökkäys lokakuussa 2023 järkytti ihmisiä paitsi sen raakuuden vuoksi myös siksi, että kohteena oli maa, johon oli erityinen tunneside.

Israel aloitti vastahyökkäyksen, jota on käyty jo yli 1,5 vuoden ajan. Yhdistyneiden kansakuntien mukaan sodassa on kuollut noin 53 000 ja haavoittunut noin 120 000 palestiinalaista, mukaan lukien suuria määriä lapsia ja kriesialueella työskenteleviä avustustyöntekijöitä ja toimittajia. Israelilaisia ja ulkomaalaisia on kuollut yli 1700.

Israelin ja Palestiinan suhde on historiallisesti ja poliittisesti monimutkainen. Meidän on ulkopuolelta vaikea ymmärtää, mitkä seikat ovat johtaneet nykyiseen katastrofiin. Virheitä ja epäonnistumisia on tehty paljon, mutta nyt ei ole niiden arvioimisen aika. Inhimillinen kärsimys on saatava loppumaan, ja meidän kaikkien on kannettava siinä oma osamme.” ●

Rukousta ja retriittejä

Hiljaisuutta voi viljellä monin eri tavoin. Kolme kuopiolaista kertoo oman tapansa.

Hanna Valkonen teksti ja pienet kuvat
iStock pääkuva

Kuopiolainen **Mirja Kontio** on aina ollut kiinnostunut rukoilemisesta. "Noin neljä vuotta sitten kävin paastonajan arkiretriitin, ja siellä sain harjoitella Raamatun tekstien mietiskelyä päivittäin. Se toi jotain uutta hiljentymiseen. Tämä prosessi innosti minua hakeutumaan myös itse retriitinohjaajakoulutukseen." Kontio pitää hiljaisuuden päiväkirjaa, johon hän kirjoittaa raamatunlauseita, pohdintoja ja rukouksia. Tärkeänä osana on myös kirjan visuaalisuus. Tiettyä teemaa voi tutkia kuvallisesti, repiä lehdistä materiaalia, liimata valokuvia, piirtää tai maalata.

Jos Mirja Kontio ei muuta päivisin ehdi, niin Päivän tunnussanan hän lukee. Usein hiljentyminen apuna on myös joku hartauskirja ja Raamattu. Myös ruokarukous on osa hiljentymistä arjessa. Kontion kodissa on useammasa huoneessa ikoneita, vaikka hän ei ortodoksi olekaan. Ne tuovat arkeen pieniä hiljentyminen kohtia. "Kerran vuodessa olen tottunut käymään jossain retriitissä."

Sanaton rukous
Mirja Kontio toimii Kuopiossa HELVA-työryhmän puheenjohtajana. HELVAN tavoitteena on kehittää, koordinoida ja tuottaa Kuopion seurakuntayhtymän alueella järjestettävää retriittitoimintaa, suunnitella hengellisen ohjauksen koulutusta sekä edistää seurakuntalaisten ja työntekijöiden mahdollisuutta oman ja yhteisen hengellisyyden hoitamiseen. HELVA-lyhenne tulee sanoista hengellisen elämän vahvistaminen. "On merkityksellistä olla mukana tässä. HELVA-työryhmä kannustaa ja tukee seurakuntalaisten koulutautumista retriitinohjaajiksi", toteaa Kontio. Kontio on osallistunut myös sydänrukouskoulutukseen laajen-

taakseen ymmärrystä eri rukoustavoista. "Sanattomassa rukouksessa ei luoda itse sanoja vaan annetaan omien ajatusten mennä. Se on Jumalan rakkauden ympäröimänä olemista." "Olen vilkas ajattelemaan, ja rukouksessa onkin välillä vaikea keskittyä. Sanaton rukous hoitaa ja rauhoittaa. Saan levätä. Saan olla Jumalan luomana ja Jeesuksen lunastamana."

Voimaa sanoihin
Elli-Maija Laaksamo sanoo, että vuosia sitten hän kyllästyi omiin sanoihinsa. "Sanat tuntuivat ontoilta, kaipasin niihin voimaa. Sitä voimaa lähdin etsimään hiljaisuudesta", kertoo sanatyöläisenä toiminut Laaksamo. Kiinnostus hiljaisuuteen kumpuaa jo vuosikymmenten takaa. Laaksamo löysi ensimmäisen kerran retriittiin vuonna 2010. Se oli hiljaisen laulun retriitti. "Kokemus oli vahva. Lauloimme gregoriaanisia lauluja ja olimme hiljaa." Toinen sykähdyttävä kokemus oli Kuopiossa Kirkkopäivillä. Hän tuli Hiljaisuuden talon teltaan, jossa oli musiikkia, paperia ja värejä. Ohjaaja totesi, että maalauskin voi olla rukousta.

"Se oli valtava kokemus. Tuottaa hiljaisuudessa paperille jotain", muistelee Laaksamo. **Hiljaisuus kantaa yhteyttä**
Hiljaisuuden talo sai Kuopiossa alkunsa vuoden 2013 Kirkkopäiviltä, ja se on toiminut Vanhassa Pappilassa näihin päiviin saakka. Elli-Maija Laaksamo on Hiljaisuuden talon koordinaattori. Toiminta on kaikille avointa. "Kokoonnumme kerran kuukaudessa. Alkujohdattelun jälkeen keskeinen osa illasta on kuuntelevaa hiljaisuutta, joka kerta hieman eri porukan kanssa. Se on ihmeellistä, miten hiljaisuus kantaa yhteyttä, usein paremmin kuin sanat."

"Illoissa tärkeää on myös yksinkertaisuus, vieraanvaraisuus ja visuaalisuus. Kokoamme alttarit kunniksi ja syömme yhdessä pienen iltapalan."

Sielunrauhan vaalimista
Elli-Maija on pyhiinvaelluksen ohjaajakoulutuksessa. Hän kertoo sieltä eräästä harjoituksesta. "Kävelimme lähiluontoon. Meitä pyydettiin kuuntelemaan lintuja, katselemaan maata ja kukkia. Sen jälkeen tehtävänä oli valita kukka ja kuunnella, mitä se haluaisi sanoa minulle ja miettiä, miten minä reagoin kukan sanomiseen." "Kuulin sinivuokon sanovan: Älä tallo minua äläkä anna itseäsi talloittavan", Laaksamo toteaa. Hiljaisuuden viljely on tuonut Laaksamon elämään halun pitää huolta sielunrauhasta.

"Haluan itse säädellä ulkoapäin tulevia ärsykeitä niin paljon kuin voin. Sielunrauhan vaaliminen auttaa myös olemaan täysillä siinä, missä on, niin tehtävissä kuin ihmissuhteissakin." "Hiljaisuudessa minulle on tärkeää, että en ole itseni varassa. Minun ei tarvitse hakea itsestäni jotain. Se on suhde Jumalaan ja Kristukseen."

Retriitissä saa pysähtyä
Hiippakuntas sihteeri **Anna Väättäisen** elämässä hiljaisuuden viljely on tullut vuosi vuodelta entistä lähemmäksi. "Ajattelen, että suhteeseeni hiljaisuuteen liittyy vahvasti se, että olen maatalon tyttö. Luonto sekä metsät ovat olleet aina minulle tärkeitä paikkoja, myös hengellisen hiljenty-misen kannalta." Kun Väättäinen tuli Alavan seurakuntaan papiksi, hänet pian kutsuttiin HELVAN työryhmään.

Hengellisyys on monin tavoin pirstaloitunutta.

"Työkaverini ihanasti johdatteli minua hiljaisuuden viljelyyn, ja olin myös toteuttamassa Kirkkopäivillä Hiljaisuuden talon toimintaa." Seurakuntapappina hän oli mielellään järjestämässä hiljaisuuden

retriittejä ja Raamatun äärellä rukoilemiseen johdattavia ignatiaanisia retriittejä, joihin hän oli käynyt ohjaajakoulutukset. Retriitti antaa puitteet ja mahdollisuuden sisäiseen ja hengelliseen tutkimiseen.

"Arjen touhujen ja vaatimusten keskellä tarvitsemme myös aikaa itselle ja Jumalalle. Retriitti mahdollistaa pysähtymisen, mahdollisuuden tarkistaa elämän suuntaa." Väättäinen myöntää, että nykypäivänä on kaipausta pysähtymiseen. "Hengellisyys on monin tavoin pirstaloitunutta. Uushenkisyys tarjoaa vaikkapa erilaisia tietoisuusharjoituksia. Mutta me esimerkiksi retriitissä tarjoamme kristillisestä perinteestä nousevaa hiljentymistä, jossa ollaan Jumalan läsnäolossa."

Pienet rukoushuokaukset
Nykyisessä työssään Anna Väättäinen suunnittelee hiippakunnan työntekijöille suunnattuja koulutuksia ja miettii, miten työntekijöitä voisi tukea hengellisessä elämässä. Hän järjestää retriittejä ja kouluttaa retriitin ohjaajia. "Monet seurakunnan työntekijät ovat työssään antamassa. Toivoisin, että he saisivat vastapainona myös hetkiä, joissa voisivat ammentaa jotain itselleen." Väättäisen oman elämän hiljenty-misen ykkösasia on messu ja rukous.

"Olen myös jäsenenä Lunni-yhteisössä, jossa harjoitamme arjessa hiljaista rukousmietiskelyä ja yhteisö tukee eri tavoin hiljaisuuden viljelyä." Väättäisen puhelimen näyttökuvana on ikoni. Samoin kalenterin etukannessa on ikonitarra. "Kristuksen kasvot muistuttavat minua arjen hetkissä, kuka minä olen ja mikä on tärkeintä elämässä." "Hiljentyminen tarkoittaa minulle myös pieniä rukoushuokauksia pitkin päivää." ●

Talkooleirillä parasta yhteisöllisyys

Haravat heiluvat ja ikkunoiden pöykerros saa kyytiä, kun Rytkün leirikeskuksen talkoolaiset laittavat paikkoja kuntoon.

”Täällä on helppo puhua myös uskosta”, Tiina Sahlman kertoo.

Juho Tikkanen ja Petri Askonen kehuvat leirin tunnelmaa.

Heli Haring teksti
Tuija Hyttinen kuvat

Rytkün leirikeskuksessa on pian käynnistymässä kesäsesonki rippileireineen. Talven jäljiltä tienoo kaipaa vähän pihanrapsuttelua, siistimistä ja paikkojen järjestelyä. Sitä varten yhteisen diakoniatyön organisoima talkooleiriläisten porukka on kokoontunut Rytkylle muutamaksi päiväksi.

”Tämä on jo vuosikymmeniä jatkunut perinne. Rytkylä on oltu keväisin ja Hirvijärvellä syksyisin”, leirin yhtenä vetäjänä toimiva Kallaveden seurakunnan diakoniatyöntekijä **Hanna Rasa** kertoo.

”Leirillä on seitsemäntoista talkoolaista eri seurakunnista. Monet ovat olleet mukana jo useampana vuonna, mutta on joukossa muutamia ensikertalaisiakin.”

Uusia ystäviä

Talkooleirin kolmannen päivän lounas on päättymässä ja vuorossa olisi hyvin ansaittu päivälepo. **Juho Tikkanen** ja **Petri Askonen** eivät lepäilystä perusta, vaan päättävät lähteä siirtämään taivasalla kasassa olevia pitkospuita ladon suojaan.

”Olen tykännyt näistä talkooleireistä kovasti ja nyt olen jo kolmatta kertaa mukana”, Tikkanen selvittää.

”Ensimmäisellä kerralla tulin kaverin kanssa, sen jälkeen uskaltauduin lähtemään yksin. Täältä saa helposti uusia tuttuja.”

Askonen puolestaan on talkooleirillä ensimmäistä kertaa.

”Olin käymässä Petosen seurakuntatalolla Pulinapajassa ja siellä Hanna Rasa kysäisi, että kiinnostaisiko minua tällainen. Ja kyllä-hän minua kiinnosti.”

”Olen todella iloinen, että tulin. Leirillä vallitseva yhteisöllisyys tuntuu hienolta ja olen saanut uusia kavereita. Pakko kehua myös hyviä ruokia, emännille kiitos”, Askonen hymyilee.

Luonnon rauhassa

Talkooleirien varsinainen konkari on **Tiina Sahlman**, joka on osallistunut leireille vuodesta 2018 alkaen.

”Olen käynyt vuosittain sekä Rytkylä että Hirvijärvellä. Myös Aholansaaren leirit ovat tulleet tutuksi.”

Maalta kotoisin oleva Sahlman nauttii erityisesti luonnon rauhasta.

”Asun nykyään Kuopion keskustassa kerrostalossa, joten sielu aivan lepää, kun saa puuhailta ulkona, nauttia luonnon hiljaisuudesta ja käydä iltaisin kylpemässä rantasaunassa.”

Heidi Majurille talkooleirit ovat olleet tärkeitä muun

muassa sosiaalisen antinsa takia.

”Aikuisena ei välttämättä ole helppo enää tutustua uusiin ihmisiin, mutta täällä se onnistuu. Arvostan sitä, että porukan kesken vallitsee tasavertainen henki ja erilaisuus hyväksytään”, Majuri pohtii.

Hanna Rasan ohella Rytkün talkooleiriä oli vetämässä Järvi-Kuopion seurakunnan diakoniapappi **Marijaana Savolainen** ja yksi vapaaehtoistyöntekijä. ●

KOLUMNI
Sirpa Kähkönen

Tarvitsemme oikeutta lapsenomaisuuteen

KULTTUURISSAMME käytetään adjektiivia ”lapsellinen” moittivana ilmauksena. Jos lasta kielletään olemasta lapsellinen, se on hämmäntävää. Eikö ole normaalia, että lapsi on luonnoltaan lapsen kaltainen?

JOS IHMINEN on aikuinen, hänen kai olisi tarkoitus tuntea häpeää, kun häntä sanotaan lapselliseksi. Mutta miksi kulttuurissamme käytetään vertaamista lapseen lyömäaseena?

YLIPÄÄTÄÄN ON hedelmätöntä kieltää jotakuta olemasta jonkinlainen. Jos pidämme kommunikaatiota tasavertaisena viestintänä ihmiseltä toiselle, sen täytyy perustua kunnioitukseen: ajatukseen siitä, että kumpikaan

ei ole tilanteessa käskijänä vaan oppijana.

OLEN YMMÄRTÄNYT tämän seurattessani nuorempien ihmisten taitoa kohdata toisensa. Itse olen kasvanut autoritaarisessa kieltokulttuurissa, niin kuin suuri osa ikäluokastani. Käskemisellä on edelleen paikkansa – onnettomuustilanteissa ei ole aikaa ryhtyä neuvottelemaan.

MUTTA IHMISEN perimmäisen olemuksen kieltämisellä harvoin saadaan mitään hyvää aikaan. Sanoessaan toiselle ”älä ole tuollainen” ihminen asettuu todella voimakkaaseen valta-asemaan. Hän määrittelee, millainen toinen saa olla.

TULIN TÄTÄ ajatelleeksi, kun katsoin japanilaisen animaatioelokuvan suuren mestarin **Hayao Miyazakin** elokuvan *Henkien kätkemä*. Se on sadunomainen, kaunis ja koskettava kertomus pienen tytön matkasta myyttiseen todellisuuteen, henkien maailmaan. Elokuva innoittaa ja liikuttaa minua yhtä syvästi kuin tarinat, joita ukkini kertoi kiikutellen minua polvellaan mustassa keinutuolissa.

ME KAIKKI tarvitsemme sylissä pitämistä, tarinoita, innoittumista. Ne ovat lapsen syviä tarpeita meissä. Niiden kautta pysymme elävinä, auki maailmalle ja toistemme sielulle. ●

KIRKONKIRJAT

Kastetut

Tuomiokirkkoseurakunta
Adessa Olivia Väänänen
Nella Elina Alisa Halonen
Urho Henrik Pikkusaari

Alava
Lilia Lyydia Lintula
Robin Aukusti Raikamo
Selja Aava Silvia Tuohiranta

Järvi-Kuopio
Eetu Tapani Törrönen, Kaavi
Aake Ilmari Santeri Huota-
ri, Nilsinä
Iisak Toivo Huhtala, Muuru-
vesi
Isla Tuulia Reijonen, Riistavesi
Julius Jaakko Ilmari Polvinen,
Riistavesi
Matti Vihtori Kontkanen, Kaavi
Taito Veikko Ilmari Lukkari-
nen, Nilsinä
Miko Benjam Juhani Ahonen,
Säyneinen
Mio Piitus Olavi Niskanen,
Kaavi
Selina Birgitta Mirjami Vuokila,
Riistavesi
Venla Aada Astrid Viinikainen,
Nilsinä

Avioliittoon kuulutetut

Tuomiokirkkoseurakunta
Aino Tuuli Marjukka Vaittinen
ja Timo Lauri Taneli Räsänen
Eija Hannele Kari ja
Erkki Paavola
Emil Markus Leppänen ja
Nelli Karoliina Kantelinen

Kuolleet

Tuomiokirkkoseurakunta
Elina Korhonen 98
Elina Anelma Hassinen 94
Silja Sisko Holopainen 93
Lea Annikki Pitkänen 92
Martta Kaarina Mertanen 92
Tauno Johannes Väänänen 91
Aili Kaarina Ruuskanen 90
Hilkka Marjatta Antikainen 86
Varpu Leena Lehtolainen 86
Pentti Juhani Miettinen 86
Eila Anneli Tuovinen 79
Kauko Johannes Miettinen 78
Ville Tapio Munter 76
Kaija Maria Räsänen 75
Kullervo Aarre Koivusalo 75
Raimo Auri Allan Rissanen 75
Tuula Orvokki Rissanen 74
Vasili Vavilov 57
Marko Juhani Taskinen 53

Alava
Siiri Elina Lappalainen 97
Helvi Penttinen 95
Ensio Kolehmainen 90
Kauko Korhonen 80
Jorma Heikki Tapio Eskola 76
Ritva Aulikki Myöhänen 75
Seija Johanna Karttunen 69
Merja Marita Heimonen 57

Järvi-Kuopio
Veikko Vartiainen 95, Kaavi
Lahja Annikki Itkonen 93,
Tuusniemi
Aino Marjatta Holopainen 88,
Nilsinä
Hilkka Liisa Ronkainen 85,
Nilsinä
Kosti Olavi Niskanen 78,
Säyneinen
Mila Lilja Emiliana Ruotsalai-
nen 8, Nilsinä
Tauno Antero Miettinen 78,
Kaavi
Arvi Taavetti Miettinen 77,
Tuusniemi

Kallavesi
Aili Ellen Maria Aarni
Alva Estrid Niskanen
Artturi Elias Järvelin, Karttula
Beata Kiara Marie Mononen,
Karttula
Eelis Kalevi Luhtanen
Eemi Rico Alexis Kaija,
Maaninka
Elia Leo Kristian Miettinen
Hilla Inkeri Koskelo
Inari Verna Eliissa Happonen,
Isla Aurora Savolainen
Jouna Eika Aarik Lehikoinen
Leila Mirella Lammi
Liia Vivian Venetvaara
Meea Hilma Sonia Väkeväinen
Neela Usva Helena Sirvio
Oiva Eemil Nissinen, Karttula
Olavi Armas Eskil Piironen
Onni Eemeli Toivanen
Oskari Aatos Järvelin, Karttula
Paulus Sakari Tapio Koponen
Sabrina Ilona Luna Himanen
Tahvo Onni Einari Kokko,
Maaninka
Veikko Elmeri Ahlgren
Veikko Matti Elvin Pietiläinen
Viola Helmi Olivia Mustonen

Alava
Joonas Juhana Tervonen ja
Julia Rosalina Rokkila

Kallavesi
Karoliina Jenni Maaria Peteri
ja Toni Aki Henrik Korhonen

Toini Inkeri Räsänen 93,
Tuusniemi
Pekka Ilmari Posti 88,
Riistavesi
Sirkka Liisa Laitinen 78,
ehmersalmi
Esa Petteri Räsänen 58,
Tuusniemi
Aili Kyllikki Hakkarainen 87,
Kaavi
Pertti Einari Launonen 80,
Nilsinä
Hilda Elina Korhonen 89,
Nilsinä
Reijo Tapani Ruotsalainen 84,
Nilsinä
Aira Leena Annikki Parviainen
80, Tuusniemi
Anni Mirjami Ahonen 78,
Kaavi
Vilho Henrik Johannes
Rissanen 78, Nilsinä
Veli Antero Holopainen 74,
Riistavesi

Kallavesi
Kerttu Heleena Korhonen 99
Aini Kaarina Hyvärinen 92
Aino Kyllikki Happonen 92
Eila Kaarina Forsberg 92,
Karttula
Sirkka Helena Vepsäläinen 91
Irma Marjatta Koski 89
Leena Tikkanen 89, Maaninka
Pekka Simo Kerman 86
Raimo Vilho Juhani Reinikai-
nen 86
Airi Sofia Ilona Korkalainen 86
Eila Annikki Parviainen 84,
Maaninka
Anna Kaarina Huuskonen 83
Helinä Marjatta Turpeinen 81
Tauno Kalevi Miettinen 79
Aino Elina Pietiäinen 76
Alma Kaarina Miettinen 76
Martti Vihtori Heikkinen 66

Männistö
Ella Tyyne Juulia Lappalainen
Leo Onni Juhani Honkalampi
Sakari Eetu Juhani Lammäs-
saari

Puijo
Aksel Paulus Lepistö
Arttu Kalevi Tiainen
Ellen Sofia Victoria Heloterä
Enni Juulia Hyvärinen
Justus Mikael Tolvanen
Miska Felix Arolaakso
Onni Kalevi Laitinen
Rasmus Mikael Tiainen
Stella Mariella Väisänen
Viena Evilla Suhonen

Siilinjärvi
Aini Vivian Reinikka
Lilja Maija Elisabeth Dahlbacka
Venla Lilja Marjatta Turunen
Viola Iisa Matilda Leutonen
Elias Juhani Paasonen
Helmi Elna Syrjälahti
Matias Antero Haukijärvi
Saara Sofia Puolanmaa
Armas Raimo Oliver Nevalai-
nen
Inka-Aurora Heikkinen

Heikki Eemeli Kulppi ja Ange-
lika Anette Elisabet Blomberg

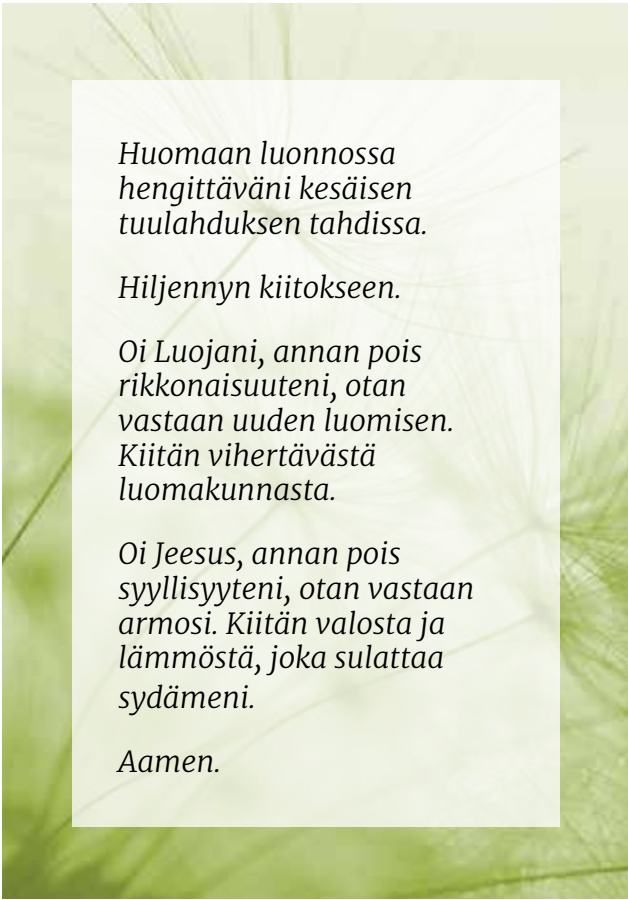
Puijo
Juha Petteri Huupponen ja
Noora Rauha Amanda
Kääriäinen

Tuomo Otto Antero Oino-
nen 66
Esa Mikael Rämö 64
Ritva Helena Ainasoja 63
Jussi Aleksi Laitinen 55,
Maaninka
Mikko Juhani Tolppanen 44
Arttu Janne Petter Eskeli-
nen 43

Männistö
Kaisa Anneli Leskinen 95
Tyyne Anja Irene Vornanen 93
Pirkko Maija Heiskanen 90
Pentti Olavi Hartikainen 89
Veikko Ilmari Puolakka 88
Aino Marjatta Sarkasuo 79
Tuomo Kari Uuras Heikkilä 79

Puijo
Kaarlo August Johannes
Solmio 101
Pentti Aaro Puustinen 93
Eeva Kaarina Nuutinen 91
Eeva Kirsti Martikainen 89
Valma Ellen Pekkarinen 89
Matti Hakokivi 87
Pertti Rainer Mecklin 87
Teuvo Ensio Lasarov 86
Anja Kaarina Kettunen 85
Sohvi Marjatta Laitinen 81
Seppo Juhani Suuronen 78
Jouni Antero Keränen 63

Siilinjärvi
Anni Mirjami Leskinen 90
Markku Arvid Tapani
Tuomainen 75
Mainio Matteus Pakarinen 97
Tyyne Maria Hynynen 99
Sulo Tapio Keinänen 75
Liisa Annikki Korhonen 89
Riitta Liisa Turunen 79
Erkki Eljas Ruotsalainen 87
Pauli Pitkänen 81
Eija Kaarina Kolehmainen 68

SANALLISTA

6. sunnuntai pääsiäisestä

Jeesus sanoo: ”Minä lähetän teille Rohkai-
sijan Isän luota. Kun Totuuden Henki saapuu
Isän luota, hän todistaa minusta. Niin todis-
tatte tekin, koska olette olleet kanssani alus-
ta saakka. Olen puhunut teille näin, ettette
antaisi periksi.” *UT2020 Joh. 15: 26–16:1*

Uuden ja jännän äärellä

KESÄ ON alkanut ja monelle kirkon työntekijälle se tar-
koittaa rippikoulua. Niin myös minulle. Rippikoulus-
sa saan olla hetken matkaa nuorten kanssa ihmettele-
mässä elämää, Jumalaa ja itseä. Joka kerta olen uuden
ja jännän, pelottavankin äärellä. Vaikka rippikouluja on
jo useampi takana, on jokainen kerta silti ensimmäinen
juuri heidän kanssaan.

MIETIN AINA MYÖS sitä nuorta, joka tulee rippikouluun.
Minkälaisin odotuksin ja asentein tai mistä taustasta
hän tulee? Arvot ja asenteet, joissa hän on kasvanut,
vaikuttavat vahvasti siihen, miten riparilla käsiteltävät
asiat vaikuttavat. Onko käytävä sisäistä keskustelua,
jopa ristiriitaa kotona opitun kanssa? Löytääkö vahvis-
tusta jo pohtimilleen kysymyksille?

JEESUS ANTOI opetuslapsilleen lupauksen Pyhästä
Hengestä. Vaikka Jeesus itse palaakin Jumalan luo, on
hän Henkensä kautta aina läsnä. Raamatun UT2020 kään-
nös puhuu Rohkaisijasta, kun taas vuoden 1992 käännök-
sessä puhutaan Puolustajasta. Koen tarvitsevani molem-
pia. Rohkeutta puhua arvojen mukaan, tukea häntä, jota ei
muuten tueta, luottaa läsnä olevaan Kristukseen. Tarvitsen
myös Puolustajaa, silloin kun en itse jaksa.

VIKKO ON HYVIN lyhyt hetki. Ihminen ei siinä ajassa
kerkeä kovin paljoa tekemään. Ja silti ripari saattaa olla
kokemus, joka vaikuttaa läpi elämän. Tähän ei ihminen
yksin yllä – siksi on ilo olla Pyhän Hengen työtoveri,
Kristuksen todistaja, erityisesti rippikoulussa. ●

Milla Huttunen
Männistön seurakunnan pastori

ASIANAJOTOIMISTO
KOLARI & CO

Henkilökohtaista palvelua mm.
perhe- ja perintöoikeudellisissa asioissa
Perunkirjoitukset, testamentit, edunvalvontavaltuutukset ym.
Aapeli Kauppakatu 28, 2. krs, 70110 Kuopio | puh. 017 265 7777
toimisto@kolari-co.fi | www.kolari-co.fi

Perunkirjoitukset, perinnönjaot, testamentit ym.

ASIANAJOTOIMISTO
ESA AIRAKSINEN

Vuorikatu 26 A, 4. krs, Kuopio
050 3522516, www.esaairaksinen.fi

HAUTAKIVET
SUORAAN VALMISTAJALTA

VARPAISJÄRVEN GRANIITTI OY
Savonkatu 24, Ollinpuisto,
Kuopio, puh. 017 263 3408
Graniitintie 7, Varpaisjärvi
puh. 017 771 811
Myös lisänimen kaiverukset
ja kivien enstisöinnit

HAUTAUSTOIMISTO
Länsivuori

Savonkatu 25, Kuopio
Puh. 017 261 6531, 040 512 1035
www.lansivuoriky.fi

Mainosmyynti
Sanna Kiiveri-
Haverinen

050 433 0153

sanna.kiiveri-haverinen@hillagroup.fi

Seuraava julkaisupäivä 25.6.,
varaukset 9.6. mennessä.

hilla
group

APUA ASIAKIRJOJEN
LAADINTAAN

Perunkirjoitukset, veroilmoitukset,
edunvalvontavaltuutukset ja testamentit
sekä erilaisten lomakkeiden täyttö.
Kysy tarjous!

Kuopion Invalidit ry.

Savonkatu 16, puh. 0440 378 451
toimisto@kuopioninvalidit.fi

PESULA
PYKKISATAMA

Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128

Leväsentie 21, 70780 Kuopio
Puh. 044 989 4592
pyykkisatama.fi

SIILINJÄRVI

Tyhjän sylin muisto- merkki siunattiin

Siilinjärven seurakuntalaisten toiveista syntynyt tyhjän sylin muistomerkki tarjoaa lapsettomille ja lapsensa menettäneille paikan surra ja muistella.

Merja Tapio teksti
Marjaana Kaisto kuva

Toukokuun toisena lauantaina, äitienpäivän aattona, oli lapsettomien lauantai. Päivän tarkoituksena on lisätä tietoisuutta tahoista lapsettomuudesta ja tukea niitä, jotka kokevat lapsettomuuden aiheuttamaa surua, pettymystä tai epävarmuutta. Lapsettomien lauantaina on useilla paikkakunnilla tyhjän sylin tapahtumia. Seurakuntien järjestämät tyhjän sylin tilaisuudet ovat matalan kynnyksen hengellisiä tilaisuuksia, jotka kutsuvat tahattomasti lapsettomia, lapsen menettäneitä tai muusta syystä tyhjää syliä surevia saamaan lohtua ja vertaistukea.

”Lapselle, jota emme koskaan saaneet. Lapselle, jonka saimme vain hetkeksi.”

Vastaus kaipuuseen

Lapsen menetys jättää sylin tyhjäksi. Jollain syli on tyhjä lapsettomuuden vuoksi, toisella syli tyhjenee lapsen menehtymisen takia. Näihin kaipuun tuntoihin yrittää tyhjän sylin muistopaikka osallistaa vastata ja antaa tilan, konkreettisen paikan muistella, surra tai toivoa. Se on muistelupaikka myös heille, joiden lapsi on haudattu muualle.

Lapsettomien lauantaina Siilinjärven seurakunnassa siunattiin käyttöön tyhjän sylin muistomerkki. Muistomerkki perustettiin useiden seurakuntalaisilta tulleiden toiveiden pohjalta. Viinamäen hautausmaalle Aaron portin lähelle sijoitettu muistomerkki on rakentunut seurakunnan mailta löytyneestä kivistä, jonka perustaksi tulee kirkonmäeltä tuodut entiset kirkon pihakiveykset.

liuskekivilaatat. Muistopaikka viimeistellään syksyllä hautausmaan remontin jälkeen.

Yhteinen itku

Muistomerkkin siunaustilaisuudessa oli koskettavinta keskustelut. Yhdessä itettiin herkin aiheen äärellä.

”Harvoin näistä asioista tulee julkisesti puhuttua, mutta silloin kun olen puhunut, olen saanut huomata, että todella monella on aiheeseen liittyviä kokemuksia”, eräs lapsensa syntymättömänä menettänyt äiti kertoi.

”Aina hän on mielessä, varsinkin näin äitienpäivän aikaan, jolloin olen sytyttänyt kynttilän hänen muistolleen.”

Myös Kuopion Isolta hautausmaalta löytyy vastaavanlainen muistelupaikka muualle haudattujen muistomerkkin vierestä. ●

Verkkolehdestä löydät suosituimmat artikkelit ja arkistojen aarteet

Avainsanat auttavat löytämään verkkolehdestä juuri sinua kiinnostavat aiheet, ja löydät luetuimmat jutut helposti.

Tilaa uutiskirje

Uutiskirjeemme tarjoaa tuoreet jutut ja arkistojen aarteet suoraan sähköpostiisi lehden julkaisupäivänä. Tilaaaminen ei maksa mitään, ja voit peruuttaa tilauksen milloin haluat.

Anna palautetta

Vinkkaa mielenkiintoisia juttuaihteita tai anna palautetta.

www.kirkkojakoti.fi

KIRKKO & KOTI

Kuopiossa koulutetaan työntekijöitä kriisiauttamiseen

Kriisit ja selviytyminen -koulutus on käynnistynyt Kuopiossa. Se on suunnattu seurakuntien työntekijöille, jotka kohtaavat työssään vaikeisiin elämäntilanteisiin joutuneita ihmisiä sekä haasteellisia työtilanteita. Koulutuskokonaisuuden tavoitteena on helpottaa seurakunnan perustyötä ja antaa lisää työkaluja kohtaamisiin.

Koulutus liittyy myös valtiovan pyrkimykseen vahvistaa yhteiskunnan henkistä kriisinkestävyttä sekä rauhan aikana että poikkeusoloissa. Esimerkiksi Kuopioon on rakennettu kokonaisturvallisuuden osaamiskeskus, jossa myös Kuopion hiipakunta on mukana. Seurakunnat ovat jo valmiiksi kriisiorganisaatioita. Ne tarjoavat valtakunnallisen ja ihmisiä lähellä toimivan verkoston viranomaisena

muiden toimijoiden rinnalla. Piispa **Jari Jolkkonen** on tyytyväinen, että koulutus herättää paljon kiinnostusta. Kaikki halukkaat eivät mahtuneet ensimmäiselle kurssille mukaan ja siksi koulutus järjestetään ainakin kahtena seuraavana vuonna hiipakunnan alueella. Tavoitteena on, että kaikki papit, diakoniatyöntekijät ja nuorisotyöntekijät ovat käyneet koulutuksen vuoteen 2030 mennessä.

”Henkisestä kriisinsietokyvystä on tullut yhä tärkeämpi tavoite. Esimerkiksi hallituksen eduskunnalle joulukuussa 2024 antamassa puolustuslonteossa henkinen kriisinsietokyky nostettiin kokonaisturvallisuuden timantin kärkeen. Tämä nostaa kirkon sielunhoidollisen työn arvoa, mutta myös siihen kohdistuvia odotuksia. Tällä koulutuksella haluamme vastata näihin odotuksiin”, Jolkkonen kertoo. Koulutuksen toteuttajana on MIELI Suomen Mielenterveys ry. Kouluttajana toimii johtava koulutus-asiiantuntija, kouluttajapsykoterapeutti, työnohjaaja ja prosessikonsultti **Marjukka Laukkanen**.

LUOTTAMUSHENKILÖ
Teemu Kallio
Männistön seurakunta

3 KYSYMYSTÄ

1. Miksi haluat toimia luottamushenkilönä?
2. Mitä arvostat seurakunnassasi?
3. Miten haluaisit kehittää seurakuntasi toimintaa?

Kirkko kuin olohuone

1. Luottamushenkilönä minulle on tärkeää seurakunnassa hoidettavien asioiden kokonaisuuden järje-

Yhtymän tasolla haluan kehittää alue seurakuntien välistä yhteistyötä niin jumalanpalvelusten kuin kerhojen, kansainvälisen työn ja muiden yhteisten projektien suhteen.

2. Männistön seurakunnan vahvuuksia ovat toiminnan läpinäkyvyys ja helposti lähestyttävä henkilökunta. Arvostan myös sitä, että

seurakuntamme jalkautuu ihmisten joukkoon seurakuntatilojen ulkopuolelle.

Männistössä otetaan vastaan ihmiset ilman ennakko-oletuksia.

3. Toivoisin kirkkotiloihimme olohuonetyyppistä toimintaa, jonne voi tulla ja mennä oman aikataulun mukaan. Tässä ajassa olevaa kiirettä on hyvä kirkonkin puolelta lievittää ja antaa ihmisille tilaa rauhoittumiseen.

Kirkon tarjoamia palveluja sekä ikääntyville että nuorille pitää tehdä vielä enemmän näkyväksi.

Nuorisotyö on tuotava vahvasti nuorten keskeiseksi, kirkko turva- ja kotipaikaksi nuorille. ●

KIRKKO & KOTI

Kuopion ja Siilinjärven seurakuntalehti
112. vuosikerta
(aiemmin julkaistiin nimellä Siunausta koteihin)
Seuraava numero 25.6.2025

 www.kirkkojakoti.fi

Julkaisija Kuopion ev.lut. seurakunnat

Viestintäpäällikkö, päätoimittaja
Minna Siikaniva, puh. 040 4848 273,
minna.siikaniva@evl.fi
Toimitus kirkkojakoti@evl.fi

Taitto Tuija Hyttinen

Ilmoitukset Sanna Kiiveri-Haverinen,
puh. 050 433 0153
sanna.kiiveri-haverinen@hillagroup.fi

Paino Sanoma Manu Oy

Jakelu Suomen Suoramainonta Oy

Painos 57 100 kpl

ISSN 2954-1964

Mitä tehdä jos lehti ei tule?

Jakelupalaute puhelimitse
029 001 0040
(to 9–16, ma, pe 9–14)

Jakelupalaute verkossa
jakelupalaute.fi

Lehteä ei jaeta talouksiin, joissa on ilmaisjakelu- tai mainoskielto.

Olemme apunasi surun hetkellä.
Hienotunteisesti. Kokonaisvaltaisesti.
Asiantuntevasti.

HAUTAUSTOIMISTO Länsivuori

Savonkatu 25, Kuopio
Puh. 017 261 6531, 040 512 1035
www.lansivuoriky.fi

— HAUTAUSTOIMISTO —

J. Nurro Oy

*Kaikki hautausjärjestelyt
hienotunteisesti ja ammattitaidolla.*

Kauppakatu 55-57 | 70110 Kuopio
www.nurro.fi | 040 505 6287 | hautaustoimisto@nurro.fi

PAIKALLINEN PALVELUSETELITUOTTAJA

Kotisiivous, hoiva- ja hoitopalvelut

Tilaa maksuton tutustumiskäynti
044 755 6220
kodinunna.fi

UNNA KUOPIO | Kirkkokatu 61 | info.kuopio@kodinunna.fi
UNNA SIILINJÄRVI | Savolantie 1 | info.siilinjarvi@kodinunna.fi

Elämänlaatu alkaa kodista

Varaa maksuton
arviointikäynti
kotiisi!

Autamme arjessa silloin, kun pienellä teolla on suuri merkitys. Tuomme **kiireetöntä seuraa, mukavaa yhdessäoloa** sekä **lääkäri-, muisti- ja fysioterapiapalvelut** luoksesi. Varaa maksuton arviointikäynti soittamalla numeroon:

p. 044 224 0031

Koti on tunne - mahdollisuus itsenäiseen elämään.

www.fysiosenior.fi Kauppakatu 9 70100 Kuopio www.kotisenior.fi
FYSIOSENIOR #fysiosenior #kotisenior KOTISENIOR

Asiat solmussa? Puhu, se auttaa.

KIRKKON
KESKUSTELUAPU

”Jos olet itse ystävällinen muille, myös sinulle ollaan ystävällisiä”, Jane Niskanen uskoo.

Sydän avautui Suomelle

Jane Niskasen yksi suuri unelma on täyttymässä, kun hän valmistuu tänä keväänä lähihoitajaksi.

Heli Haring teksti
Tuija Hyttinen kuva

Maaningalla asuva **Jane Niskanen** on yhtä hymyä istuessaan jututettavana Sakryn Kuopion kampuksella toukokuun puolivälissä.

”Kaksi viikkoa vielä ja sitten saan käteeni tutkintotodistuksen.”

Valmistuspäivänä on tarkoitus ansaitusti juhlistaa saavutusta. Vähintään yhtä suuren juhlan aihe on se, että Niskasta odottaa vakituinen työpaikka Siilinjärven kotihoidossa, jossa hän on työskennellyt jo opintojensa aikakin.

Mansikkapeltojen kutsu

Kenian Kisumusta kotoisin oleva Niskanen on asunut Suomessa vuodesta 2012 alkaen. Täysin outoon maahan hän ei tuolloin asettunut asumaan.

”Tulin ensimmäisen kerran käymään Suomessa vuonna 2009 siskoni luona. Palasin kolmena seuraavana kesänä töihin Suonenjoelle mansikkapaimijaksi.”

Työnantaja oli ollut niin tyytyväinen Niskasen poimintataitoihin, että oli ensimmäisen kesän jälkeen pyytänyt tätä tulemaan uudestaan ja tuomaan sukulaisiakin mukaan töihin mansikkapelloille.

”Minä tulin monena kesänä ja aina vain isomman porukan kanssa”, Niskanen muistelee nauraen.

Viimeisen mansikkakesänsä päätteeksi vuonna 2012 Niskanen ei enää palannut Keniaan, sillä hän oli

saanut työpaikan Kolmisopen kaupakeskuksesta siivoojana.

”Lähdin myös opiskelemaan Kuopion talouskouluun siivousalaa, että oppisin työni aivan viimeisen päälle.”

Työpolku johdatteli ahkeran ja opinhaluisen naisen sittemmin myös Sakupelle tekstiilihuoltajaksi.

”Olin siellä seitsemän vuotta. Minulla oli vakituinen työ, mutta ajatus hoitajaksi kouluttautumisesta alkoi houkutella yhä enemmän. Se on ollut haaveeni ihan lapsesta saakka.”

Juttua riittää

Niskanen tiesi, että hoitoalalla suomen kielen osaaminen olisi tärkeää.

”Siksi lähdin kansalaisopistoon kielikurssille. En ollut Sakupen vuosina oppinut paljontaan suomea, sillä työntekijöitä oli monesta maasta ja puhuimme keskenämme englantia.”

”

Minähän tykkään puhua paljon!

Nykyään suomen puhuminen onnistuu Niskaselta oikein mallikkaasti.

”Töissä monet kotihoidon asiakkaat aina pyytävät, että jää vielä het-

keksi juttelemaan. Se kyllä sopii, sillä minähän tykkään puhua paljon!”

Niskanen antaa tunnustusta opettajilleen, työnantajalleen ja kollegoilleen saamastaan tuesta.

”Kaikki ovat olleet erittäin avuliaita ja aina on voinut kysyä neuvoja. Minut on otettu hyvin vastaan, eikä minulla ylipäättäänkään ole ollut mitään ongelmia tai ikäviä kokemuksia suomalaisten kanssa.”

Suomeen asettumista on omalta osaltaan helpottanut myös täkäläisen puolison löytyminen.

”Olemme nyt olleet yksitoista vuotta naimisissa. Hän on hyvä mies, en olisi voinut parempaa löytää”, Niskanen toteaa kiittolisena.

Hiljaiset kirkonmenot

Opintojen päätyttyä Niskasen kalenterissa on pitkää aikaa vähän vempää.

”Tosin lasten harrastukset täyttävät melko lailla vapaa-ajan.”

Niskanen lauloi aikaisemmin Maaningan kirkkokuorossa, mutta joutui jättämään mieluisan harrastuksen ajanpuutteen vuoksi.

”Toivon, että voisin jossain vaiheessa taas jatkaa sitä. Kuorolaulu on tuttua jo lapsuudesta, sillä lauloin Keniassakin kirkkokuorossa.”

Kristitty Niskanen kertoo olleensa ihmeissään, kun hän kävi ensimmäistä kertaa jumalanpalveluksessa Suomessa.

”Kirkossa oli pelkästään iäkkäitä ihmisiä, palvelus kesti vain tunnin ja tunnelma oli hyvin hiljainen. Keniassa menimme perhekunnittain kirkkoon

joka sunnuntai ja siellä saattoi kulua lähes koko päivä. Ihmiset ylistivät Jumalaa laulamalla ja tanssimalla.”

”Mieheni selvitti minulle jälkepäin, että kirkot ovat Suomessa täynnä vain jouluisin. Itse aion ilman muuta käydä enemmän kirkossa, kunhan aikataulut taas joskus sen paremmin sallivat.”

Koti on täällä

Valmistumisen jälkeen Niskanen aikoo keskittyä työntekoon – ainakin muutamien vuosien ajan.

”Haluan myöhemmin vielä jatkaa opintoja ja kouluttautua sairaanhoitajaksi.”

Vaikka Suomessa elämä on kaikin puolin hyvin, aina välillä pieni koti-ikävä hiipii Niskasen mieleen.

”Ikävöin tietenkin sukua, erityisesti äitiäni. Myös kenialaista ruokaa kaipaen, sillä täältä sitä ei mistään saa. Olen kyllä oppinut tykkäämään suomalaisestakin ruuasta.”

Ikävää helpottaa se, että sukua tulee kesäisin Suonenjoen mansikkapelloille töihin. Myös Niskanen käy välillä Keniassa tapaamassa sukulaisiaan, mutta pysyvää muuttoa takaisin sinne hän ei harkitse.

”Olen nykyään Suomen kansalainen ja kotini on täällä.”

Vaikuttaa siltä, että juurtuminen Suomeen on käynyt Niskasen kohdalla yllättävän kivuttomasti.

”Jos suhtautuu positiivisesti asioihin ja muihin ihmisiin, on helpompaa viihtyä. Kun olet itse ystävällinen, myös sinulle ollaan ystävällisiä. Pitää avata oma sydän.” ●